

РЕЦЕНЗИЯ

За дисертационния труд на ВЕСИСЛАВА ХРИСТОВА АНТОНОВА
за присъждане на образователната и научната степен „доктор“
по 3.5. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ И ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ –
Журналистика – Медии и комуникации

на тема: „МЕДИЙНИ ТРАНСФОРМАЦИИ И БИЗНЕС МОДЕЛИ В
ДИНАМИЧНА СОЦИАЛНА И ТЕХНОЛОГИЧНА СРЕДА“

от ПРОФ. Д-Р ВЕСЕЛИНА ВЪЛКАНОВА

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДОКТОРАНТА

Весислава Антонова е магистър по журналистика и хоноруван преподавател във ФЖМК между 2000 и 2005 г. Практическият ѝ опит е свързан с издания като в. „Континент“, сп. „ЛИК“, сп. „Медиа свят“, програма „Хоризонт“ на БНР и в. „Капитал“, в който в продължение на 16 години е редактор в сектор „Медии, реклама, общество“.

Весислава Антонова е докторант на самостоятелна подготовка в Катедрата „Пресжурналистика и книгоиздаване“ с научен ръководител проф. д-р Тотка Монова. След успешно положени изпити и изпълнени дейности по индивидуалния план колегата успешно апробира дисертационния си труд на 14 септември 2020 г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, библиография от 144 заглавия, от които 95 на български и 49 на чужди езици, справка за научните приноси и списък на публикациите, свързани с темата на дисертационния труд. Общият обем на дисертацията е 270 страници.

По темата на дисертацията Весислава Антонова има 8 статии и студии, публикувани в научни сборници, поредици, научни списания и в специализиран речник.

Авторефератът, приложен към документацията по предварителното обсъждане, е с обем 49 страници и представя дисертационния труд чрез описание и анализ на: структурата и общата характеристика на дисертационния труд; обхвата, целта, обекта и предмета на изследването, хипотезата, задачите, методите, структурата; основните тези и фокуса на анализите в трите глави. Изложено е съдържанието на дисертационния труд, обобщени са резултатите и изводите, приложена е справка за основните приноси.

Авторефератът е адекватен на дисертацията, отразява по същество структурата, подхода и основните обобщения и отговаря на изискванията за автореферирание на дисертационен труд.

ПРЕЦЕНКА НА АКТУАЛНОСТТА НА ПРОБЛЕМА

Настоящият дисертационен труд е посветен на актуална и важна тема, свързана с онези професионални и бизнес трансформации в медиите, които работят в светлината на бурни социални, технологични и пазарни условия на променящ се свят и комуникации.

Затова и едно цялостно изследване, което се занимава с турсовете и с тенденциите на медийния терен в България през десетилетието след приемането ѝ в ЕС и обобщава сериозните турсове, свързани със значителното преструктуриране на медийния пазар, представлява съществен принос към медийните изследвания у нас.

Дисертационният труд изследва актуални тенденции, поставя си важни задачи и гледа ключови процеси на цифровизация, промени в собственост и разпространение, имащи сериозно отражение глобално върху медийната публичност и върху медийните съдържания и практики. Периодът е изпълнен с катаклизми и сложни развития, чието детайлно и фокусирано наблюдение може да бъде единствено по силите на колега, следящ през годините отблизо процесите в сектора у нас. В този смисъл и изборът на тема, и изследователските усилия на Весислава Антонова стъпват на дългогодишните ѝ натрупвания на журналист, занимаващ се с анализи в сферата на медиите и рекламата в специализирано бизнес издание.

ПРЕЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Отчитам самия избор на темата за приносен – бурните комутации в медийното поле през последните години, цифровизацията и новите медии, новата регулаторна медийна рамка в ЕС, трансформацията в собствеността и инвестициите, съдържанията, практиките – дълбоките трансформации в медийната индустрия се нуждаят от теоретическо осмисляне, от анализ и обобщения.

В този смисъл, логично, дисертационният труд на Весислава Антонова си поставя за цел да изследва „новият конвергентен модел на медийния пазар, по отношение на неговото съдържание, създаване и разпространение“. От собствеността до аудиторията – широкият обхват

на дисертацията позволява на авторката да гледа контекста, процесите, феномените, ефектите, средата.

За изпълнение на целите и поставените задачи докторантката е избрала интердисциплинарен подход, основаващ се на интегрална методология, включваща методи от медийната икономика, маркетинг и мениджмънт, културологични, социологически методи, както и методи, присъщи на комуникационната наука.

В първата глава на дисертацията „СОЦИАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА МЕДИИТЕ В ЦИФРОВАТА ЕРА“ Весислава Антонова тръгва от дълбоките социални промени и сериозните трансформации на медийното поле в България в светлината на прехода и под въздействието на дигитализацията. Обзорът на водещи научни изследвания и концепции по проблема дава на изследването теоретична плътност, изяснени са операционални понятия и термини, на базата на задълбочен анализ на процеси и динамика са изведени същинските професионални трансформации на медиите и журналистика.

Във втората глава „МЕДИЕН ПАЗАР В БЪЛГАРИЯ - МЕЖДУ ЛИБЕРАЛНАТА ДОКТРИНА И ПОЛИТИЧЕСКИТЕ СТРАСТИ: 1997-2019 г.“ докторантката се заема със задачата да направи важните типологични характеристики на медийния пазар в широк темпорален обхват – от 1997 до 2019 г., като обобщава явления и процеси, следствие от промяна на собствеността и свързаните с това промени в медийни политики и практики, монополизация, регулация, саморегулация и корегулация на медийното поле. Изведени са спецификите на либерализацията на българския медиен пазар, неговите структурни характеристики и особености при прехода от тоталитаризъм към свободен пазар и демократично развитие на медиите.

Генералният научен проблем в дисертацията – цифровизацията и новата законодателна рамка, които детерминират развитието на медиите и променят техния характер, са разгледани задълбочено и цялостно в третата глава „ЦИФРОВИ МЕДИЙНИ ПЛАТФОРМИ В БЪЛГАРИЯ“. Тук се формулират новите тенденции и перспективи на медийното развитие, както и новите форми, практики, публични роли и функции на журналистиката и конвергентното ѝ развитие през XXI век.

КАЧЕСТВА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В разработката са демонстрирани много ярко професионалната рефлексия на докторантката и трайният ѝ интерес към изследователското поле, на което се е посветила.

Текстът се чете с интерес и лекота, налице е подчертана аналитичност. Целите на дисертацията са точно и конкретно формулирани, научният проблем е заявен в увода, формулирана е определена научна хипотеза, направените предположения и въпроси методично се изследват и доказват в главите. Структурирането и ориентацията са недвусмислени; библиографията е точна и прецизна, както и цялостното оформяне и представяне на дисертацията. Обемът е оптимален. Частите са логически и смислово свързани.

Изследването и тезите са оригинални и авторски. Получените резултати са описани и анализирани изчерпателно, доказано е изпълнението на поставените задачи.

ВЪПРОСИ

- В каква посока медийната конвергенция, участието на аудиторията и т. нар. от Хенри Дженкинс „колективна интелигентност“ като водещи характеристики на медиите в онлайн средата променят професионалните роли и отговорности на журналистите?
- Какви прогнози могат да бъдат направени във връзка с влиянието на журналистиката на гражданите върху традиционните медии? Превръща ли все по-нарастващото включване на аудиторията като автор на новини и мнения в информационния поток гражданите в своеобразен конкурент на професионалните журналисти и в този смисъл девалвират ли социалната роля и влиянието на професионалната журналистика?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- с дълбочинния си теоретичен подход към обекта и натрупванията към познанието за него;
- с обосновките и дефинициите на водещи понятия в изследователското поле;
- с емпиричните си проучвания и анализи върху развитието на медиите в България в широк темпорален обхват;
- със задълбоченото си изследване върху глобални процеси, трансформации, феномени на медийното поле и техните проявления на български терен;

- с обобщенията си върху конвергенцията на аудио-визуалните съдържания, появата на нов тип комуникатори и напълно нови бизнес модели;
- с погледа си върху социалните последици от технологичния трансфер и рефлексите върху основни права и свободи на гражданите, върху журналистическата деонтология и стандарти

настоящият дисертационният труд има определен принос в изследванията по обществени комуникации и информационни науки, по медийна теория и прагматика, по пресжурналистика и дигитални медии.

ИЗВЕДЕНИТЕ ПО-ГОРЕ ПРИНОСНИ МОМЕНТИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО МИ ДАВАТ ОСНОВАНИЯ ДА ПОДКРЕПЯ ПРЕД УВАЖАЕМОТО НАУЧНО ЖУРИ ПРИСЪЖДАНЕТО НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ ПО 3.5. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ И ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ – ПРЕСЖУРНАЛИСТИКА НА ВЕСИСЛАВА ХРИСТОВА АНТОНОВА ЗА ДИСЕРТАЦИОННИЯ Ѐ ТРУД „МЕДИЙНИ ТРАНСФОРМАЦИИ И БИЗНЕС МОДЕЛИ В ДИНАМИЧНА СОЦИАЛНА И ТЕХНОЛОГИЧНА СРЕДА“.

Рецензент

Проф. д-р Веселина Вълканова

06 декември 2020 г.